

Onsdag den 14. november 2018

P8_TA(2018)0451

Våbeneksport: gennemførelse af fælles holdning 2008/944/FUSP

Europa-Parlamentets beslutning af 14. november 2018 om våbeneksport: gennemførelse af fælles holdning 2008/944/FUSP (2018/2157(INI))

(2020/C 363/05)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til principperne i artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), navnlig fremme af demokrati og retsstatslige forhold, bevarelse af freden, forebyggelse af konflikter og styrkelse af den internationale sikkerhed,
- der henviser til Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr ⁽¹⁾ (»den fælles holdning«),
- der henviser til den nittende årsberetning ⁽²⁾, der er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, i den fælles holdning,
- der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2018/101 af 22. januar 2018 om fremme af effektiv våbeneksportkontrol ⁽³⁾ og Rådets afgørelse (FUSP) 2017/915 af 29. maj 2017 om EU-outreachaktiviteter til støtte for gennemførelsen af traktaten om våbenhandel ⁽⁴⁾,
- der henviser til Den Europæiske Unions ajourførte fælles liste over militært udstyr vedtaget af Rådet den 26. februar 2018 ⁽⁵⁾,
- der henviser til brugervejledningen til den fælles holdning om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr,
- der henviser til Wassenaar-arrangementet af 12. maj 1996 om kontrol med eksporten af konventionelle våben og varer og teknologier med dobbelt anvendelse sammenholdt med de i december 2017 ajourførte lister over disse varer og teknologier og ammunition ⁽⁶⁾,
- der henviser til EU's strategiske ramme og EU's handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og demokrati af 25. juni 2012, særlig resultat 11, litra e), i handlingsplanen, og til EU's handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og demokrati (2015-2019) af 20. juli 2015, særlig mål 21, litra d),
- der henviser til traktaten om våbenhandel (ATT), som FN's generalforsamling vedtog den 2. april 2013 ⁽⁷⁾, og som trådte i kraft den 24. december 2014,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ EUT L 335 af 13.12.2008, s. 99.

⁽²⁾ EUT C 56 af 14.2.2018, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 17 af 23.1.2018, s. 40.

⁽⁴⁾ EUT L 139 af 30.5.2017, s. 38.

⁽⁵⁾ EUT C 98 af 15.3.2018, s. 1.

⁽⁶⁾ <http://www.wassenaar.org/control-lists/>, »List of Dual-Use Goods and Technologies and Munitions List« (liste over varer og teknologier med dobbelt anvendelse og liste over ammunition), jf. Wassenaar-arrangementet om kontrol med eksporten af konventionelle våben og varer og teknologier med dobbelt anvendelse.

⁽⁷⁾ Traktaten om våbenhandel, FN, 13-27217.

⁽⁸⁾ EUT L 146 af 10.6.2009, s. 1.

Onsdag den 14. november 2018

- der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse⁽¹⁾, som ændret ved forordning (EU) nr. 599/2014 af 16. april 2014, og til listen over produkter og teknologi med dobbelt anvendelse i bilag I hertil (»dobbeltanvendelsesforordningen«),
 - der henviser til FN's mål for bæredygtig udvikling, navnlig mål 16 om at støtte retfærdige, fredelige og inkluderende samfund med henblik på bæredygtig udvikling,
 - der henviser til FN's nedrustningsdagsorden (»Sikring af vores fælles fremtid«),
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2134 af 23. november 2016 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1236/2005 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf⁽²⁾,
 - der henviser til rapporten fra FN's højkommissær for menneskerettigheder til Menneskerettighedsrådet om virkningen af våbenoverførsler på nydelsen af menneskerettigheder⁽³⁾,
 - der henviser til sine tidligere beslutninger på området, især beslutningerne af 13. september 2017⁽⁴⁾ og 17. december 2015⁽⁵⁾ om gennemførelsen af den fælles holdning,
 - der henviser til forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et program for udvikling af den europæiske forsvarsindustri med henblik på at støtte konkurrenceevnen og innovationskapaciteten i EU's forsvarsindustri (COM(2017)0294) og til forslaget til forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond (COM(2018)0476),
 - der henviser til sine beslutninger om den humanitære situation i Yemen af 25. februar 2016⁽⁶⁾, 15. juni 2017⁽⁷⁾ og 30. november 2017⁽⁸⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 27. februar 2014 om anvendelse af bevæbnede droner⁽⁹⁾,
 - der henviser til rapporten fra FN's Menneskerettighedsråd af 17. august 2018 om menneskerettighedssituationen i Yemen, herunder krænkelse og overgreb siden september 2014 (A/HRC/39/43),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 52 og artikel 132, stk. 2,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A8-0335/2018),
- A. der henviser til, at den naturgivne ret til individuelt eller kollektivt selvforsvar er fastsat i artikel 51 i FN-pagten;
- B. der henviser til, at våbeneksport og -overførsler har en klar indvirkning på menneskerettighederne og menneskers sikkerhed, på den socioøkonomiske udvikling og på demokratiet; der henviser til, at våbeneksport også bidrager til omstændigheder, der tvinger folk til at flygte fra deres lande; der henviser til, at der er tungtvejende grunde til at indføre et strengt, gennemsigtigt, effektivt og almindeligt accepteret og afgrænset system for våbenkontrol;
- C. der henviser til, at den fælles holdning 2008/944/FUSP er en juridisk bindende ramme, som fastsætter otte kriterier; der henviser til, at udstedelsen af en eksporttilladelse bør afvises (kriterium 1-4), når disse kriterier ikke er opfyldt, eller at dette i det mindste bør overvejes (kriterium 5-8); der henviser til, at beslutningen om at overføre eller nægte at overføre militærteknologi eller -udstyr af enhver art skal træffes på nationalt plan af de enkelte medlemsstater i henhold til artikel 4, stk. 2, i den fælles holdning;

⁽¹⁾ EUT L 134 af 29.5.2009, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 338 af 13.12.2016, s. 1.

⁽³⁾ A/HRC/35/8.

⁽⁴⁾ EUT C 337 af 20.9.2018, s. 63.

⁽⁵⁾ EUT C 399 af 24.11.2017, s. 178.

⁽⁶⁾ EUT C 35 af 31.1.2018, s. 142.

⁽⁷⁾ EUT C 331 af 18.9.2018, s. 146.

⁽⁸⁾ EUT C 356 af 4.10.2018, s. 104.

⁽⁹⁾ EUT C 285 af 29.8.2017, s. 110.

Onsdag den 14. november 2018

- D. der henviser til, at de seneste tal ⁽¹⁾ viser, at våbeneksporten fra EU-28 tegnede sig for over 27 % af den samlede mængde i perioden 2013-2017, hvilket gør EU som helhed til den næststørste våbenleverandør i verden efter USA (34 %) og efterfulgt af Rusland (22 %); der henviser til, at årene 2015 og 2016 fremviste det højeste tal for så vidt angår værdi for våbeneksporttilladelser udstedt siden begyndelsen af EU's dataindsamling med en samlet værdi på 195,95 mia. EUR i 2015 og ifølge den seneste rapport fra Gruppen vedrørende Eksport af Konventionelle Våben (COARM) på 191,45 mia. EUR i 2016 ⁽²⁾; der henviser til, at tallene for 2015 og 2016 desværre er misvisende og upræcise, da antallet af tilladelser delvis er et udtryk for hensigtstilkendegivelser, snarere end det er et præcist tal, der angiver den reelle eksport, der kan forventes i den nærmeste fremtid;
- E. der henviser til, at de årlige COARM-rapporter indtil videre er det eneste instrument, der har til formål at dække gennemførelsen af den fælles holdning; der henviser til, at disse rapporter har bidraget til at øge gennemsigtigheden med hensyn til medlemsstaternes våbeneksporter, og at mængden af retningslinjer og forklaringer i brugervejledningen er steget betydeligt; der henviser til, at den fælles holdning har øget mængden af information vedrørende udstedelse af våbeneksporttilladelser;
- F. der henviser til, at både den globale og den regionale sikkerhedssituation har ændret sig dramatisk, navnlig i EU's sydlige og østlige nabolandsområde, hvilket understreger det presserende behov for at forbedre metoderne til at fremskaffe oplysninger til risikovurderinger i forbindelse med udstedelse af eksporttilladelser og til at gøre dem mere sikre;
- G. der henviser til, at de otte kriterier ifølge artikel 3 i den fælles holdning udelukkende fastsætter minimumsstandarder og ikke berører medlemsstaternes ret til at indføre mere restriktive våbenkontrollforanstaltninger; der henviser til, at beslutningen om, hvorvidt en våbeneksporttilladelse skal bevilges eller afslås, udelukkende henhører under medlemsstaternes ansvarsområde;
- H. der henviser til, at ikke alle medlemsstater fremsender udtømmende oplysninger til COARM-Gruppen; der henviser til, at datasættene som følge af de enkelte medlemsstaters forskellige dataindsamlingsordninger og procedurer for indgivelse af oplysninger samt deres forskellige fortolkning af de otte kriterier er ufuldstændige og forskelligartede, og at der er stor forskel på praksis for våbeneksport; understreger, at informationsudvekslingen skal være kompatibel med de nationale love og administrative procedurer i det enkelte land;
- I. der henviser til, at der p.t. ikke findes en standardiseret, uafhængig verifikations- og indberetningsmekanisme for overensstemmelse med de otte kriterier i den fælles holdning;
- J. der henviser til, at der i de seneste år er blevet truffet foranstaltninger vedrørende handel med håndvåben og lette våben og opstillet en ajourført liste over varer og teknologier med dobbelt anvendelse, jf. Wassenaar-arrangementet; der henviser til, at selv om spørgsmål som kontrol med våbenmæglervirksomhed, tilladt produktion uden for EU og slutbrugerkontrol er sat på dagsordenen og i et vist omfang er indarbejdet i selve den fælles holdning, er mange varer, navnlig på området varer med dobbelt anvendelse, cyberteknologi og overvågning, stadig ikke omfattet af kontrolordningen;
- K. der henviser til, at den nittende årsberetning viser, at 40,5 % af våbeneksporttilladelserne blev udstedt til lande i MENA-regionen til en værdi af 77,5 mia. EUR, hvor Saudi-Arabien, Egypten og De Forenede Arabiske Emirater tegner sig for størstedelen af denne eksport til en værdi af 57,9 mia. EUR;
- L. der henviser til, at de våben, der er blevet eksporteret til visse lande som f.eks. Saudi-Arabien, De Forenede Arabiske Emirater og medlemmer af den saudiskledede koalition i nogle tilfælde er blevet brugt i konflikter, herunder i Yemen; der henviser til, at en sådan eksport er en klar overtrædelse af den fælles holdning;

⁽¹⁾ »Trends in International Arms Transfers«, 2017 (SIPRI Fact Sheet, marts 2018).

⁽²⁾ <http://enaat.org/eu-export-browser/licence.de.html>

Onsdag den 14. november 2018

- M. der henviser til, at Europa-Parlamentet i sin beslutning af 25. februar 2016 om den humanitære situation i Yemen opfordrede næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik (NF/HR) til at tage initiativ til at iværksætte en EU-våbenembargo over for Saudi-Arabien;
- N. der henviser til, at de våben, EU-medlemsstaterne havde tilladelse til at overføre, og som senere blev anvendt i den verserende Yemen-konflikt, har haft katastrofale følger for den bæredygtige udvikling i Yemen;
- O. der henviser til, at forsvarssektoren er blevet en central del af EU's politik, idet det i EU's globale strategi anføres, at en »bæredygtig, innovativ og konkurrencedygtig europæisk forsvarsindustri er afgørende for Europas strategiske uafhængighed og for en troværdig FSFP«⁽¹⁾; der henviser til, at våbeneksporten spiller en afgørende rolle for at fremme det europæiske forsvars industrielle og teknologiske basis, og som henviser til, at forsvarssektorens fokus ligger på at sikre EU-medlemsstaternes sikkerhed og forsvar og bidrage til gennemførelsen af FUSP; der henviser til, at den vigtigste opgave for Den Europæiske Forsvarsfond og, som en forløber, programmet for udvikling af den europæiske forsvarsindustri, som for nylig er blevet lanceret, er at »støtte den europæiske forsvarsindustri konkurrenceevne«⁽²⁾;
- P. der henviser til, at gennemsigthedsforanstaltninger såsom tilsynet med våbeneksporten er med til at fremme tilliden blandt medlemsstaterne;
- Q. der henviser til, at artikel 10 i den fælles holdning entydigt bestemmer, at overholdelsen af de otte kriterier har forrang frem for medlemsstaternes eventuelle økonomiske, sociale, kommercielle eller industrielle interesser;

Styrkelse af den fælles holdning og forbedring af dens gennemførelse

1. understreger, at stater har en legitim ret til at erhverve militærteknologi med henblik på selvforsvar; bemærker, at opretholdelsen af en forsvarsindustri tjener som en del af medlemsstaternes forsvar;
2. bemærker, at et europæisk marked for forsvarsmateriel udgør et instrument til sikring af medlemsstaternes og EU-borgernes sikkerhed og forsvar og bidrager til gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og navnlig den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP); opfordrer medlemsstaterne til at afhjælpe den nuværende mangel på effektivitet i forsvarsudgifterne som følge af overlappning, opsplitning og manglende interoperabilitet og tilstræbe, at EU bliver en garant for sikkerhed, også ved at øge kontrollen med våbeneksport;
3. anerkender, at EU er den eneste union af stater, der har en juridisk bindende ramme, gennem hvilken kontrollen med våbeneksport forstærkes, herunder i kriseområder og i lande med tvivlsomme menneskerettighedsforhold; glæder sig i den forbindelse over, at europæiske og ikkeeuropæiske tredjelande har tilsluttet sig våbeneksportkontrolordningen på grundlag af den fælles holdning; opfordrer endvidere de resterende kandidatlande, lande, der er i færd med at opnå kandidatstatus, eller lande, der i øvrigt ønsker at engagere sig i processen frem mod tiltrædelse af EU, til at anvende bestemmelserne i den fælles holdning;
4. fremhæver det presserende behov for at styrke EU-delegationernes rolle med hensyn til at bistå medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten med deres risikovurderinger i forbindelse med eksporttilladelser og gennemførelsen af slutbrugerkontrol, kontrol efter afsendelse og inspektion på stedet;
5. noterer sig, at de otte kriterier anvendes og fortolkes forskelligt af de enkelte medlemsstater; kræver en ensartet, konsekvent og koordineret anvendelse af de otte kriterier og en fuld gennemførelse af den fælles holdning og alle forpligtelserne heri;
6. mener, at metoderne til vurdering af risikoen i forbindelse med udstedelse af eksporttilladelser bør omfatte et forsigtighedsprincip, og at medlemsstaterne ud over at vurdere, hvorvidt en bestemt militærteknologi muligvis vil blive anvendt til intern undertrykkelse eller andre uønskede formål, også bør vurdere risikoen ud fra den samlede situation i bestemmelseslandet og tage hensyn til faktorer som demokratiets tilstand, retsstatsprincippet og den socioøkonomiske udvikling;

(1) »Fælles vision, fælles handling: Et stærkere Europa — en global strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik«, Bruxelles, juni 2016.

(2) »Oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond«, COM(2017)0295 af 7.6.2017.

Onsdag den 14. november 2018

7. opfordrer i overensstemmelse med sine henstillinger af 13. september 2017 medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at benytte den aktuelle evalueringsproces til at styrke mekanismerne til informationsudveksling ved at stille kvalitativt og kvantitativt bedre oplysninger til rådighed til risikovurderingen i forbindelse med udstedelsen af eksporttilladelser, gennem:

- a) tilvejebringelse af flere oplysninger om eksporttilladelser og faktisk våbeneksport, der udveksles systematisk og rettidigt, herunder i forbindelse med tvivl om slutbrugere, tilfælde af omledning, slutbrugertester, som er forfalskede eller på anden måde giver anledning til betænkelighed, og suspekte mæglere eller transportvirksomheder, i overensstemmelse med national lovgivning
- b) føring af en liste over enheder og enkeltpersoner, der er dømt for overtrædelse af lovgivningen om våbeneksport, over sager med påvist omledning og over personer, som vides eller mistænkes for at beskæftige sig med ulovlig våbenhandel eller aktiviteter, som udgør en trussel mod den internationale og nationale sikkerhed
- c) udveksling af den bedste praksis, der er taget i anvendelse for at implementere de otte kriterier
- d) omdannelse af brugervejledningen til en interaktiv online-ressource
- e) omdannelse ved udgangen af 2019 af den årlige EU-beretning til en åben og offentlig onlinedatabase, således at det nye format finder anvendelse på oplysningerne for 2017
- f) fremme af klare og velfunderede procedurer for samarbejde mellem retshåndhævende organer og grænsemyndigheder baseret på informationsudveksling med henblik på at styrke samarbejdet om sikkerhed og udrydde ulovlig våbenhandel, som udgør en risiko for EU's og EU-borgernes sikkerhed;

8. opfordrer medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at øge antallet af medarbejdere, der arbejder inden for eksport, både på nationalt plan og EU-plan; opfordrer til, at der anvendes EU-midler til kapacitetsopbygning hos embedsmænd på eksporttilladelses- og håndhævelsesområdet i medlemsstaterne;

9. minder om, at en af begrundelserne for fastlæggelsen af den fælles holdning var at forhindre, at europæiske våben blev anvendt mod medlemsstaternes væbnede styrker, og at forhindre menneskerettighedskrænkelser og forlængelse af væbnede konflikter; gentager, at den fælles holdning fastsætter minimumskrav, som medlemsstaterne skal anvende inden for våbeneksportkontrol, og at den indeholder en forpligtelse til at vurdere en anmodning om eksporttilladelse i forhold til alle de otte kriterier, der er anført i den;

10. kritiserer, at nogle medlemsstater systematisk har undladt at anvende de otte kriterier, og at den militære teknologi når frem til destinationer og slutbrugere, der ikke opfylder kriterierne i den fælles holdning; gentager sin opfordring til en uafhængig vurdering af medlemsstaternes overholdelse af de otte kriterier i den fælles holdning; mener, at en større konvergens i anvendelsen af de otte kriterier bør fremmes; beklager manglen på bestemmelser om sanktioner, der bør pålægges medlemsstater, der ikke kontrollerer overholdelsen af de otte kriterier forud for udstedelsen af tilladelser; opfordrer medlemsstaterne til at fremme en sammenhængende gennemførelse af den fælles holdning og råder dem til at sørge for ordninger, der gør det muligt at foretage uafhængige kontroller;

11. mener, at eksporten til Saudi-Arabien, De Forenede Arabiske Emirater og andre medlemmer af den saudiskledede koalition i Yemen som minimum er i modstrid med kriterium 2 på grund af disse landes involvering i alvorlige overtrædelser af humanitær ret som fastlagt af kompetente FN-myndigheder; gentager sin opfordring af 13. september 2017 om det presserende behov for at indføre en våbenembargo over for Saudi-Arabien og opfordrer den højtstående repræsentant og Rådet til at udvide denne embargo til alle andre medlemmer af den saudiskledede koalition i Yemen;

12. mener, at det er nødvendigt at indlede en proces, der fører frem til en mekanisme, som sanktionerer de medlemsstater, der ikke overholder den fælles holdning;

13. bemærker, at nogle medlemsstater ikke længere leverer våben til Saudi-Arabien og andre medlemmer af den saudiskledede koalition i Yemen grundet disse landes handlinger, mens andre fortsat leverer militært teknologi; lykønsker de medlemsstater, herunder Tyskland og Nederlandene, der har ændret praksis med hensyn til Yemen-konflikten; beklager dog på det kraftigste, at andre medlemsstater øjensynligt ikke tager højde for modtagerlandets adfærd og for, hvad de eksporterede våben og den eksporterede ammunition i sidste ende anvendes til; understreger, at de vidt forskellige praksisser risikerer at underminere hele det europæiske våbenkontrollsystem;

Onsdag den 14. november 2018

14. er dybt bekymret over, at næsten alle anmodninger om tilladelse til eksport til bestemte lande såsom Saudi-Arabien er blevet imødekommet, selv om det er i strid med mindst kriterium 1-6 i den fælles holdning at eksportere til disse lande, og når det også tages i betragtning, at manglende opfyldelse af kriterium 1-4 skal medføre afslag på tilladelsen; beklager, at næsten alle anmodninger om tilladelse (95 %) om eksport til Saudi-Arabien er blevet imødekommet for så vidt angår eksport inden for kategori ML9⁽¹⁾ (krigsskibe, som anvendes til at gennemtvinge flådeblokaden i Yemen) og inden for kategori ML10 (luftfartøjer) og ML4 (bomber osv.), som har været grundlæggende for luftoffensiven, da det bidrager til en forværring af den humanitære situation, underminering af den bæredygtige udvikling i hele landet og vedvarende lidelser for befolkningen i Yemen;

15. er chokeret over mængden af våben og ammunition fremstillet i EU, der er fundet i hænderne på Daesh i Syrien og Irak; bemærker, at det ikke er lykkedes Bulgarien og Rumænien at anvende den fælles holdning effektivt for så vidt angår videreoverførsler, der er i strid med slutbrugerattester; opfordrer alle medlemsstater til at nægte lignende overførsler i fremtiden, navnlig til USA og Saudi-Arabien, og opfordrer EU-Udenrigstjenesten og medlemsstaterne, navnlig Bulgarien og Rumænien, til inden for rammerne af COARM og offentligt over for Parlamentets Underudvalg om Sikkerhed og Forsvar at forklare, hvilke foranstaltninger der er blevet truffet på området; opfordrer EU-Udenrigstjenesten til at se nærmere på de mange sager, der blev afsløret i rapporten fra Conflict Armament Research, og finde frem til mere effektive metoder til nuancering af risikovurderingen i COARM og andre relevante fora, herunder i forbindelse med evalueringsprocessen at forpligte medlemsstaterne til at nægte eksporttilladelser, såfremt der er en tydelig risiko for, at den/det militærteknologi eller -udstyr, der skal eksporteres, vil blive ændret; beslutter at indlede en undersøgelse af dette;

16. er bekymret over, at leveringen af våbensystemer i krigstid og i situationer med betydelige politiske spændinger kan påvirke civilbefolkningen i uforholdsmæssigt høj grad; understreger, at konflikter først og fremmest bør løses ad diplomatisk vej, opfordrer derfor medlemsstaterne til at gå i retning af en egentlig fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik;

17. erkender, at en bedre anvendelse af kriterium 8 ville udgøre et væsentligt bidrag til EU's målsætning om politikkoherens for så vidt angår udviklingspolitikens mål og FN's mål for bæredygtig udvikling (SDG), navnlig mål 16.4; opfordrer medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at gøre brug af den igangværende evalueringsproces for den fælles holdning i denne henseende; anbefaler at ajourføre brugervejledningen med henblik herpå og ikke alene fokusere på de mulige skadelige konsekvenser, som våbenkøb har for udviklingen i modtagerlandet, men også på den potentielle skade på udviklingen som følge af våbnenes anvendelse, herunder i andre lande end modtagerlandet;

18. foreslår, at der bør foretages en undersøgelse af, hvordan EU kan hjælpe medlemsstaterne med at opfylde de otte kriterier i den fælles holdning, navnlig ved at tilvejebringe information under risikovurderingsfasen, kontroller af slutbrugerne, forudgående kontroller af forsendelserne og en jævnlige opdateret liste over de tredjelande, der opfylder kriterierne i den fælles holdning;

19. bemærker, at Rådet foretager en revurdering af gennemførelsen af den fælles holdning og opfyldelsen af målene heri i 2018; opfordrer til, at den fælles holdning gennemgås for at bestemme, hvordan den gennemføres på nationalt plan, herunder en vurdering af de forskellige måder, hvorpå den gennemføres i medlemsstaternes love og bestemmelser, af de metoder, der anvendes til at vurdere ansøgningerne om tilladelse, og af de statslige myndigheder og ministerier, der er involveret; understreger i den forbindelse, at projekter, der finansieres af det nyligt oprettede program for udvikling af den europæiske forsvarsindustri og den kommende Forsvarsfond, skal være omfattet af nationale og europæiske kontrol- og rapporteringsmekanismer/-ordninger og være underlagt fuld parlamentarisk kontrol; mener, at den foreslåede europæiske fredsfacilitet også skal underkastes parlamentarisk kontrol;

20. opfordrer medlemsstaterne til at afhjælpe den nuværende mangel på effektivitet i forsvarsudgifterne som følge af overlapning, opsplitning og manglende interoperabilitet og tilstræbe, at EU bliver en garant for sikkerhed, også ved at øge kontrollen med våbeneksport;

21. er af den opfattelse, at produktrelaterede foranstaltninger forbundet med håndvåben og lette våben, såfremt de hovedsageligt er udviklet til eksportformål, bør udelukkes fra EU-finansiering i forbindelse med den kommende forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond (COM(2018)0476);

⁽¹⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406\(01\)&from=DA](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406(01)&from=DA)

Onsdag den 14. november 2018

22. er af den opfattelse, at det i lyset af brexit vil være vigtigt for Det Forenede Kongerige fortsat at være bundet af den fælles holdning og anvende dennes dispositive bestemmelser i lighed med andre europæiske tredjelande;

23. understreger, at ambitionen om at øge den europæiske forsvarssektors konkurrenceevne ikke må undergrave anvendelsen af de otte kriterier i den fælles holdning, da de går forud for medlemsstaternes økonomiske, handelsmæssige, sociale eller erhvervmæssige interesser;

24. mener, at gennemførelsen af direktiv 2009/43/EF om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet bør være i overensstemmelse med den fælles holdning, også for så vidt angår reservedele og komponenter; bemærker, at den fælles holdning ikke indeholder begrænsninger for anvendelsesområdet, og at de otte kriterier også gælder for overførsler inden for EU;

25. gør på ny opmærksom på den skadelige virkning, som EU-virksomhedernes utilstrækkeligt kontrollerede eksport af cyberovervågningsteknologier kan have på sikkerheden i EU's digitale infrastruktur og på respekten for menneskerettighederne; understreger i den forbindelse betydningen af en hurtig, effektiv og omfattende ajourføring af EU's forordning om produkter med dobbelt anvendelse, minder om Parlamentets holdning til Kommissionens forslag, som blev godkendt af et overvældende flertal i januar 2018, og foreslår, at Rådet bør fastlægge en ambitiøs holdning med henblik på at gøre det muligt for Parlamentet og Rådet at nå frem til en aftale inden udløbet af denne valgperiode; opfordrer medlemsstaterne til for så vidt angår eksportkontroller og anvendelse af de otte kriterier at øge opmærksomheden om de varer, som både kan anvendes til civile og militære formål såsom overvågningsteknik, og ligeledes om de komponenter, der kan anvendes til cyberkrigsførelse eller til udøvelse af forskellige former for menneskerettighedskrænkelser; opfordrer indtrængende medlemsstaterne og Kommissionen til at investere tilstrækkelige midler i teknologi og menneskelige ressourcer med henblik på at uddanne personer i specifikke cybersikkerhedsprogrammer; opfordrer medlemsstaterne til på internationalt niveau at understøtte, at de berørte varer tilføjes på kontrollisterne (navnlig Wassenaar);

26. tilskynder medlemsstaterne til at iværksætte en mere detaljeret kontrol af tredjelandes produktion på licens og sørge for stærkere kontrolforanstaltninger over for uønsket brug; kræver en streng anvendelse af den fælles holdning med hensyn til produktion på licens i tredjelande; opfordrer til at begrænse produktionsordninger, der er baseret på licenser, til lande, der er part i eller underskriver af traktaten om våbenhandel, og til at forpligte disse tredjelande til udelukkende at eksportere udstyr, der er produceret under licens og er udtrykkeligt godkendt af den oprindelige eksporterende medlemsstat;

27. fremhæver, at det er nødvendigt at udvikle en tilgang til at håndtere situationer, hvor medlemsstater har forskellige fortolkninger af den fælles holdnings otte kriterier for eksport af varer, som er stort set ens, til nogenlunde ens destinationer og slutbrugere, for at opretholde lige konkurrencevilkår og EU's troværdighed i udlandet;

28. anmoder medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten om at udarbejde en særlig strategi med henblik på formelt at beskytte de whistleblowere, som anmelder praksis hos enheder og virksomheder i våbensektoren, der er i strid med kriterierne og principperne i den fælles holdning;

29. opfordrer derudover til henholdsvis at udvide og anvende de otte kriterier i forbindelse med overførsel af militær-, sikkerheds- og politipersonel, tjenesteydelser relateret til våbeneksport, knowhow og uddannelse, sikkerhedsteknologi samt private militær- og sikkerhedstjenester;

30. opfordrer medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at arbejde tæt sammen for at forebygge risici, der hidrører fra omladning og oplagring af våben såsom ulovlig våbenhandel og våbensmugling; fremhæver risikoen for, at våben, der eksporteres til tredjelande, indføres i EU igen via smugling og ulovlig våbenhandel;

31. opfordrer medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at føje et nyt kriterium til den fælles holdning med henblik på at sikre, at der ved tildeling af tilladelser tages behørigt hensyn til risikoen for korrupsion i forbindelse med den pågældende eksport;

Onsdag den 14. november 2018

Årsberetning fra Rådets arbejdsgruppe COARM

32. glæder sig over den indsats, som Rådets arbejdsgruppe COARM har gjort i forbindelse med samarbejdet, samordningen, konvergensen (især med hensyn til brugervejledningen til den fælles holdning) samt styrkelsen og gennemførelsen af den fælles holdning, navnlig for så vidt angår bevidstgørelseskampagner samt tilnærmelses- eller harmoniseringsprocesser inden for Den Europæiske Union og med tredjelande;

33. beklager den meget sene offentliggørelse af den attende årsberetning for 2015 i marts 2017 og den nittende årsberetning for 2016 i februar 2018; opfordrer til, at der sikres en mere standardiseret og rettidig procedure for indberetninger og indgivelse af oplysninger gennem fastsættelse af en ufravigelig frist for indgivelse af oplysninger i januar i året efter det år, hvor eksporten fandt sted, og fastsættelse af en fast offentliggørelsesdato i marts i året efter eksporten;

34. minder om, at alle medlemsstater i henhold til artikel 8, stk. 2, i den fælles holdning er forpligtet til at indberette deres våbeneksport, og opfordrer alle medlemsstater til fuldt ud at opfylde deres forpligtelser i henhold til den fælles holdning; understreger, at opdelte data af høj kvalitet om de faktiske leverancer er af afgørende betydning for at forstå, hvordan de otte kriterier anvendes;

35. kritiserer, at en række medlemsstater ikke har indsendt fuldstændige oplysninger til den nittende årsberetning på grundlag af detaljerede landespecifikke oplysninger; er bekymret over, at der som følge heraf mangler vigtige oplysninger i COARM-årsberetningen, som derfor ikke er ajourført eller kan give et fuldstændigt billede af medlemsstaternes eksportaktiviteter; mener, at der bør indføres et standardiseret kontrol- og indberetningssystem for at give mere detaljerede og udtømmende oplysninger; gentager sin anmodning om, at alle medlemsstater, som ikke har indsendt fuldstændige oplysninger, fremlægger yderligere oplysninger om deres tidligere eksport med henblik på den næste årsberetning;

36. bemærker, at kriterierne, der blev påberåbt for afslag, ifølge den nittende årsberetning var forskellige med hensyn til deres relevans, idet kriterium 1 blev påberåbt 82 gange, kriterium 2 119 gange, kriterium 3 103 gange, kriterium 4 85 gange, kriterium 5 8 gange, kriterium 6 12 gange, kriterium 7 139 gange og kriterium 8 én gang; bemærker med bekymring, at antallet af afviste tilladelser faldt samlet og også i relative tal (kun 0,76 % af ansøgningerne om tilladelse blev afvist i 2016 sammenlignet med næsten 1 % i 2015); bemærker med skuffelse, at rapporten fortsat ikke indeholder talmateriale om resultaterne af høringerne vedrørende meddelte afslag, og opfordrer medlemsstaterne til at inddrage disse oplysninger i de fremtidige årsrapporter;

37. foreslår, at der indsamles yderligere oplysninger fra medlemsstaterne, som offentliggøres både på nationalt plan og i COARM-årsberetningen; foreslår endvidere, at COARM-årsberetningen udvides med en sammenfatning, som bl.a. skal indeholde sammenlignende tendenser i forhold til tidligere år og aggregerede tal;

Parlamentet og civilsamfundet

38. bemærker, at det ikke er alle nationale parlamenter i EU, der gennemgår statslige beslutninger om udstedelse af tilladelser; henviser til Parlamentets forretningsorden, som giver mulighed for regelmæssigt at give respons på EU-årsberetningerne om våbeneksport; opfordrer i den forbindelse til, at den aktuelle situation forbedres, og at det sikres, at Parlamentet besvarer den årlige COARM-rapport med sin egen rapport, som bør holdes uden for kvoten; opfordrer de nationale parlamenter til at udveksle eventuel eksisterende bedste praksis inden for indberetning af og tilsyn med våbeneksport;

39. understreger de nationale parlamenters, Europa-Parlamentets, civilsamfundets, våbeneksportkontrolmyndighedernes og erhvervssammenslutningernes vigtige rolle med hensyn til både at støtte og fremme de aftalte standarder i den fælles holdning på nationalt plan og EU-plan og etablere en gennemsigtig, ansvarsfuld kontrolordning; kræver derfor, at der indføres en gennemsigtig og stærk kontrolmekanisme, som styrker parlamenternes og civilsamfundets rolle; tilskynder de nationale parlamenter, civilsamfundet og den akademiske verden til at føre uafhængig kontrol med våbenhandelen og opfordrer medlemsstaterne og EU-Udenrigstjenesten til at støtte sådanne aktiviteter, herunder økonomisk;

Onsdag den 14. november 2018

40. understreger vigtigheden og legitimiteten af det parlamentariske tilsyn, når det gælder oplysningerne med relation til våbeneksportkontrollen og måden, hvorpå denne kontrol gennemføres; kræver i den forbindelse tilvejebringelse af de foranstaltninger, den støtte og de oplysninger, der er nødvendige for at sikre, at den offentlige tilsynsfunktion kan udøves fuldt ud;

41. foreslår, at eksporten af produkter, der finansieres inden for rammerne af EDIDP og/eller Den Europæiske Forsvarsfond, fremgår separat af de oplysninger, der fremlægges for COARM, for at sikre et tæt tilsyn med disse produkter, der er blevet finansieret fra det europæiske budget; opfordrer Rådet og Parlamentet til at aftale en detaljeret fortolknings- og gennemførelsesordning, herunder et tilsynsorgan, et sanktionsorgan og et etisk udvalg for at sikre, at kriterierne i den fælles holdning som minimum gælder for de produkter, der finansieres inden for rammerne af EDIDP og/eller Den Europæiske Forsvarsfond, for at sikre ens eksportrammer for de berørte lande; mener, at den fælles fortolkning og gennemførelse fremadrettet bør finde anvendelse på al våbeneksport fra medlemsstaterne;

International våbenkontrol og nedrustning

42. understreger EU's ambition om at blive global forkæmper for fred; mener, at EU bør leve op til sit øgede ansvar om at sikre fred og sikkerhed i Europa og i verden ved hjælp af yderligere forbedrede eksportkontrollmekanismer og nedrustningsinitiativer, og at EU som en ansvarsfuld, global aktør bør gå forrest, dvs. at EU bør spille en aktiv rolle, hvor medlemsstaterne gør deres yderste for at nå en fælles holdning på områderne ikke-spredning af våben, verdensomspændende nedrustning og kontrol med våbenoverførsler samt inden for styrket forskning i og udvikling af teknologier og processer, der giver mulighed for at konvertere strukturer fra militær til civil anvendelse, og ved hjælp af foranstaltninger såsom tildeling af eksportfordele til de berørte varer;

43. minder om, at alle medlemsstater har underskrevet FN's våbenhandelstraktat (ATT); opfordrer til universalisering af våbenhandelstraktaten og til at fokusere mere på de lande, der ikke har undertegnet den; roser endvidere outreachindsatsen i forbindelse med våbenhandelstraktaten og støtter en effektiv gennemførelse af den;

44. opfordrer medlemsstaterne til at bistå tredjelande i forbindelse med oprettelse, forbedring og anvendelse af våbenkontrollsystemer i overensstemmelse med den fælles holdning;

45. gentager sin holdning vedrørende dødbringende autonome våbensystemer; opfordrer til, at eksport af produkter, der anvendes til udvikling og produktion af sådanne våbensystemer, forbydes;

46. påpeger, at en effektiv international våbenkontrollaftale bør omfatte alle overførsler, herunder overførsler mellem stater, overførsler mellem stater og private slutbrugere, leasing samt lån, gaver, støtte eller enhver anden form for overførsel;

o

o o

47. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, NATO's generalsekretær og FN's generalsekretær.
